

інтеграційному ментальному просторі граматичні форми й їх лексичне наповнення усвідомлюються як несумісні, невідповідні мовній нормі, а сутності, до яких вони відсилають, усвідомлюються як відхилення від онтологічних норм. Гумористичний ефект спричиняється усвідомленням невідповідності конвенціональної форми неконвенціональному значенню. У процесі зворотного проектуванні у вихідні ментальні простори лексичне наповнення переосмислюється на основі набутого досвіду і узгоджується із граматичним контекстом.

Ступінь успішності перекладу визначається, з одного боку, ступенем прозорості граматичної структури речень й лексико-граматичної структури слів у контексті цих речень, а з іншого боку, ступенем контрастності смислів, створюваної поєднанням структурно-семантичних елементів слів (двох лексичних основ, основи і афіксу) або варіюванням графічного/фонетичного складу основ. **Перспективи** дослідження пов'язуємо із подальшою розробкою запропонованої методики і застосуванням її для аналізу різноманітних виявів мовної гри.

Література

- Галинская И.Л. Льюис Кэрролл и загадки его текстов [Электронный ресурс] / И.Л. Галинская. – М. : ИНИОН РАН, 1995. – 76 с. – Режим доступа : www.lewis-carroll.ru/
- Мартынюк А.П. Стратегия как базовый инструмент когнитивного анализа коммуникации / А.П. Мартынюк // Записки з романо-германської філології. – 2015. – Вип. 1(34). – С. 80-90.
- Панов М.В. О переводах на русский язык баллады «Джабберворки» Л. Кэрролла / М.В. Панов // Развитие современного русского языка. – М. : Наука, 1975. – С. 239-248.
- Романова Н.Н. Стилистика и стили : учеб. пособие ; словарь / Н.Н. Романова, А.В. Филиппов. – М. : Флинта; МПСИ, 2006. – 416 с.
- Attardo S. Script Theory Revis(it)ed: Joke Similarity and Joke Representation Model / S. Attardo, V. Raskin // Humor: International Journal of Humor Research. – 1991. – № 4 (3/4). – P. 293-348.
- Croft W. Cognitive linguistics / W. Croft, D.A. Cruse. – Cambridge : Cambridge University Press, 2004. – 356 p.
- Fauconnier G. Conceptual projection and middle spaces [Electronic resource] / G. Fauconnier. – San Diego : University of California, Department of Cognitive Science Technical Report 9401, 1994. – Access : <http://www.blending.stanford.edu>.
- Fauconnier G. The way we think: Conceptual blending and the mind's hidden complexities / G. Fauconnier, M. Turner. – New York : Basic Books, 2002. – 440 p.
- Haughton H. (ed.) Carroll L. Alice's Adventures in Wonderland and Through the Looking Glass / L. Carroll (author), H. Haughton (editor), J. Tenniel (illustrator). – L. : Penguin Classics, 2003. – 448 p.
- Lakoff G. Foreword to Gilles Fauconnier, *Mental Spaces* / G. Lakoff, E. Sweetser. – Cambridge : Cambridge University Press, 1994. – P. ix – xlvii.
- Langacker R. Foundations of cognitive grammar / R. Langacker. – Stanford : Stanford University Press, 1987. – Vol. 1. Theoretical prerequisites. – 516 p.
- Langacker R. Discourse in cognitive grammar / R. Langacker // Cognitive Linguistics 12. – 2001. – № 2. – P. 143-188.
- Мартынюк А. Metaphoric political insults and humour: Cognitive analysis / А. Мартынюк // US-China Foreign Language. – 2015. – № 13(1). – P. 814-820.
- Turner M. Reading minds: the study of English in the age of cognitive science / M. Turner. – Princeton, NJ : Princeton Univ. Press, 1991. – 318 p.

Список джерел ілюстративного матеріалу

- Бурмоковт [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://uk.wikipedia.org/wiki>.
- Керролл Л. Аліса в Країні Чудес ; Аліса в Задзеркаллі / Л. Керролл ; [пер. з англ. В. Корнієнко ; за ред. І. Малковича та Ю. Андруховича]. – К. : А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА. 2001. – 262 с.
- Керролл Л. Алісині Пригоди у Дивокраї ; Аліса у Задзеркаллі / Л. Керролл ; [пер. з англ. В. Корнієнко] – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2007. – 432 с.
- Керролл Л. Аліса в Задзеркаллі : казкова повість / Л. Керролл ; [перекл. з англ., передм., прим. В. Панченка]. – К. : Махаон-Україна, 2010. – 192с.
- Carroll L. The Annotated Alice: Alice's Adventures in Wonderland and Through the Looking Glass / L. Carroll ; [introd. and notes by M. Gardner]. – N.Y. : Wings Books, 1998. – 352 p.

УДК 81.255.4

КУКАРИНА А. Д.

(Київський національний лінгвістичний університет)

СПОСОБИ ПЕРЕКЛАДУ АБРЕВІАТУР ТАБУ, ЕВФЕМІЗМІВ У МЕДИЧНОМУ ДИСКУРСІ

У статті розглядаються способи перекладу абревіатур табу, евфемізмів у медичному англійському та українському дискурсі. Вивчення глибинної структури одиниць конденсації виступає ключовим у дослідженні їх трансформації при інтерпретації. Розподіл одиниць компресії на компоненти дозволяє вивчити способи перекладу абревіатур за прагматичними ознаками.

Ключові слова: табу, евфемізм, медичний дискурс, переклад, компоненти, кластери.

Кукарина А. Д. Способы перевода аббревиатур табу, эвфемизмов в медицинском дискурсе. В статье рассматриваются способы перевода аббревиатур табу, эвфемизмов в медицинском англоязычном и украиноязычном дискурсе. Изучение глубинной структуры единиц конденсации выступает ключевым в исследовании их трансформации при интерпретации. Распределение единиц компрессии на компоненты позволяет изучить способы перевода аббревиатур по прагматическим признакам.

Ключевые слова: табу, эвфемизм, медицинский дискурс, перевод, компоненты, кластеры.

Kukarina A. D. The methods of abbreviations-taboo and euphemism translation in medical discourse. The methods of abbreviations-taboo and euphemism translation in medical discourse are under analysis. The process of the abbreviations translation is performed on the basis of medical discourse study. The research of the deep structure of condensing units is a key in the study of their correct transformation in a process of the interpretation. Division of the abbreviation constituents allows us to study the translation methods of abbreviations considering their pragmatics. Units that are abbreviated as taboo vocabulary are the concepts, terms and words of ordinary life, they are marked "forbidden" issues causing euphemisms, such items perform professional medical discourse that is full of jargonisms that group taboo vocabulary. In our further research, it is necessary to consider the reasons for the use of euphemisms that function along with the taboos. This unit often functions as jargonism and it is translated by the explication of meaning or transliteration of the source language term. The text, consisting of non-standard language, should be performed sense-to-sence, considering the main compression units, the abbreviations should be politically correct and sometimes euphemisms substitute them. Euphemisms as phraseological units are performed in groups that represent death and related phenomena, social evil, crime, human vices, especially drunkenness, euphemisms, indicating poverty, difficult financial situation, units that refer to mental and physical disabilities, phraseology euphemisms denoting status or function in physiology, including naked person description, "polite units of condensation" related to sexuality, they all require descriptive translation, explication of the individual components for the correct translation considering their contextual meaning.

Key words: taboo, euphemism, medical discourse, translation, constituent, clusters.

Процес абревіації є одним з найбільш продуктивних способів конденсації мовних одиниць, збільшення словникового складу багатьох мов та економії мовних зусиль. Одиниця перекладу вимагає глибинного дослідження, швидкі темпи глобалізації впливають на швидкість утворення нових абревіатур, існує проблематика їх інтерпретації, "процесуальність" мови, за С. М. Єнікєєвою [5], виявляється в її функціонуванні та змінюванні. Останні дослідження та публікації свідчать про вагомість абревіатур та складність їх перекладу. Труднощі передачі структурних типів абревіатур у медичному дискурсі, на які ми звертаємо увагу, окреслені не у повній мірі. Для нашої статті вагомими стали результати дослідження Хуснуліної Ю. А. [8], присвяченого структурно-семантичній і функціональній специфіці абревіатур, Зубової Л. Ю. [6], яка проаналізувала англійські медичні абревіатури як частину професійної мовної картини світу, відкрили нам нові можливості глибинного дослідження абревіатури [4]. Новий погляд на вивчення абревіатур представлений у 2004 році Дж. Берманом, який дослідив короткі терміни – абревіатури в медицині [9].

Мета статті – визначити способи перекладу абревіатур табу, евфемізмів у медичному англійському та українському дискурсі шляхом вирішення таких завдань:

- проаналізувати абревіатури табу та евфемізми;
- дослідити компонентний склад абревіатур табу та евфемізмів у медичному дискурсі;
- визначити способи перекладу абревіатур табу та евфемізмів українського та англійського медичного дискурсу.

Предмет дослідження: способи перекладу абревіатур табу, евфемізмів у медичному дискурсі. Об'єкт дослідження: абревіатури табу, евфемізми у англійському та українському медичному дискурсі.

Існують поняття, терміни та слова, які у звичному вжитку отримують статус "заборонених", проблематика доцільності перекладу таких одиниць викликають труднощі. Такі одиниці "*в маскарадних одягах*" будуть охарактеризовані у подальшому дослідженні "розкриваючи причини і характер словесних заборон: вимушених, бажаних і надуманих ... слова-замінниках, покликаних перейменувати те, що не прийнято називати своїм ім'ям" [3, с. 304]. Групою функціонування абревіатури у ролі **табуїзованої лексики** виступають поняття, терміни та слова, які у звичному вжитку отримують статус "заборонених", проблематика доцільності перекладу таких одиниць викликають труднощі, говорячи про професійний медичний дискурс, терміноутворення табуїзованих одиниць: табу, евфемізмів, деевфемізмів, виходить на рівень абревіації, переходячи у такому вигляді у

загальноживаний медичний та інші дискурси, а щоб згрупувати табуйовану лексику в подальшому дослідженні необхідно розглянути причини використання евфемізмів, які функціонують поряд з табу та перехреснюються з ними, та поняття дисфемії.

Для того, щоб продовжити дослідження функції абрєвіатури у ролі табування значення, необхідно дати визначення поняття “**табу**” – слово, вживання якого заборонено внаслідок міфологічних вірувань, забобонів, а також з причини цензурних заборон, грубих або непристойних виразів [2, с. 466]. “І знову перед нами цікаве явище мови, що розкриває множинність проявів взаємозв’язку і взаємозалежності слів ... табу і евфемізми” [3]. Лікарі, які бажають пом’якшити діагноз або приховати його жорстоку суть від хворих, запишуть в історію хвороби або скажуть замість сухоти – tbc (“тебеце”, що є абрєвіатурою слова туберкульоз), замість раку використовують *cancer*, що по-латині те ж саме.

Однокомпонентні абрєвіатури-табу: *Gyn* – *gynecology* – гінекологія – транслітерація розшифрованого значення. **Двокомпонентні** *VB* – *Vaginal Backwash*, *VE* – *vaginal examination* – гінекологічний огляд; *Ca* – *cancer* – рак; *C/sec* – *cesarean section* – кесарево; *Dts* – *delirium tremens* – алкогольний делирій (біла гарячка); *DR* – *delivery room* – родовий зал (родовий блок).

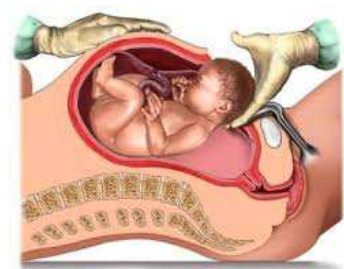

Рисунок 1, C/sec

Багатокомпонентні *BCP* – *birth control pill* – оральний контрацептив; *BCG* – *bacillus Calmette-Guerin* – бацилла Кальмета-Герена (БЦЖ); *CHD* – *congenital heart disease* – вроджене захворювання серця, *coronary heart disease* – коронарна хвороба серця; *DGI* – *disseminated gonococcal infection* – диссемінована гонококкова інфекція; *HSV* – *herpes simplex virus* – вірус простого герпеса; *IVF* – *in vitro fertilisation* – екстракорпоральне запліднення (ЕКО); *IUI* – *intrauterine insemination* – внутриматочне осіменіння; *IBS* – *irritable bowel syndrome* – синдром подразненої кишки; *LNMP* – *last normal menstrual period* – останній нормальний менструальний цикл; *LMP* – *last menstrual period* – останній менструальний цикл.

Розробляючи комплексний підхід до вирішення способів перекладу абрєвіатур медичного дискурсу, досліджуємо одиниці, які логічно перетрансформуються з табу – заборони на термін **евфемізм** від грец. “добре говорю” для словесного пом’якшення: замітник, альтернатива, непрямий термін, пом’якшення, ввічливість” [10, с. 322]. Евфемізми – “ввічливоговоріння” часто представлені у мові лікарів [3, с. 313].

Існує поняття ввічливості: соціальні норми, етикет, ввічливе спілкування, які і є основними причинами виникнення цих одиниць-замінників табу, що вказують на поняття смерті, сексуальних відносин, фізіологічних процесів, хвороб, невиліковних синдромів.

Однокомпонентна *W* – *white* – білий; *vag* – *vagina, vaginal*; **двокомпонентні** *w/c* – *wheel chair* – сидюча каталка, інвалідне крісло; *PG* – *pregnant*; *U/A* – *urinalysis* – аналіз сечі; *VD* – *venereal disease* – венеричне захворювання; *VS* – *vital signs* – показники життєдіяльності (зазвичай включають у себе частоту серцевих коливань, частоту дихання, артеріальний тиск, температуру тіла, сатурацію кисня. Розшифровка двокомпонентної абрєвіатури *Bagged and Tagged* – *B&T* – *Body ready for dispatch to morgue* – тіло готове до відправки в морг, виступає жаргонізмом, а метод перекладу – описовий. У більшості випадків вимірюються середнім медперсоналом і заносяться у спеціальні бланки), *WF* – *white female* – жінка білої раси; *OB/GYN* – *Obstetrics and Gynecology* – акушерство та гінекологія, такі абрєвіатури перекладаються за допомогою пошуку відповідного еквівалента. Двокомпонентна *cc* – *Complaint Corner, a patient that complains about everything* – хворий, що завжди на все жаліється; *BCC* is one that behaves nicely to medical staff and complains behind their backs (from business acronyms for carbon copy and blind carbon copy) – хворий, що завжди на все жаліється за спинами медперсоналу.

Багатокомпонентні, трикомпонентні: *UTI* – *urinary tract infection* – сечова інфекція; *LGV* – *lymphogranuloma venereum* – венерична лімфогранулема; *PMS* – *premenstrual syndrome* – ПМС – передменструальний синдром; *PMT* – *premenstrual tension* – передменструальна напруга; *ELFs* – *Evil Little F*ckers* – діти, що докучають; *LGFD* – *Looks*

good from door ATFO – Asked To F*** Off; CRT – Can't Really Treat; DRT – Dead Right There (patient dead at scene of accident) – пацієнт помер на місці події. Компоненти аббревіатур за прагматичними ознаками наведені у таблиці:

Таблиця 1

Компоненти аббревіатур за прагматичними ознаками

Абревіатури за прагматичними ознаками		однокомпонентні	двокомпонентні	багатокомпонентні	
евфемізми	перманентні	позначають смерть	9	25	4
		соціальне зло	7	16	2
		бідність	12	23	5
	кон'юктурні	розумові та фізичні вади	7	104	13
		фізіологія	13	208	16
		сексуальна сфери	34	145	32

Абревіатура як лексичне утворення має місце у класифікації евфемізмів і входить до прагматичного принципу економії, серед ввічливості, мовної гри та іронії. Продовжуючи дослідження способів перекладу аббревіатур опишемо **фразеосемантичні групи, що позначають смерть і пов'язані із нею явища**, іншими словами, фразеологізми – евфемізми, пов'язані з концептом “смерть”: **багатокомпонентні аббревіатури** SCD – *sudden cardiac death* – раптова смерть через серцеву хворобу; SIDS – *sudden infant death syndrome* – синдром раптової дитячої смерті; DCD (*décedé*) – *dead* – мертвий; DOA – *dead on arrival or date of admission* – мертвий після прибуття або за датою надходження; PPPP – діагностичне скорочення, що позначає пацієнта у тяжкому стані – *particularly piss-poor protoplasm* – протоплазма з дуже збідненою сечею; PKC – *Rapтова коронарна смерть*; ISQ – *In Status Quo* (“no change”): *often used during the weekend surgical round* – пацієнт без змін у стані здоров'я; ITBNTL – *In The Box, Nail The Lid (dead or dying)* – пацієнт, що помер або помирає; LRO – *Luck Ran Out (cheated death before, but not this time)* – народився не у сорочці; RT – *Room Temperature (dead)* – кімнатної температури – померлий.

Наступними розглянемо фразеосемантичні евфемізми, які характеризують **соціальне зло, злочини, людські пороки, насамперед, пияцтво**. **Багатокомпонентні аббревіатури** Gomer – *неприємний пацієнт, що жаліється* – *informal (used mainly by doctors) a troublesome patient, especially an elderly or homeless one*; Get Out of My Emergency Room – *забирайся з моєї приймальні*, AA – *Alcohol Abuse* – зловживання акоголем, AAM – *Alcohol Awareness Month* – місяць без алкоголю; PAAF – *Pissed as a fart (also PIAF – Pissed as A Fart)* – пацієнт, що впісявся та пукає; PAFO – *Pissed [Drunk] And Fell Over* – пацієнт, що впісявся та впав; UDI – *Unidentified Drinking Injury* – невизначена травма через пияцтво. Переклад відбувається експлікацією значення. **Евфемізми, що позначають бідність, важке матеріальне становище**. **Багатокомпонентні аббревіатури** PMSB – *Poor Miserable Son of a Bitch* – бідний нещасний сукин син. Смісл передає неввропатолог цей PMSB жаліється на тисячі речей... Mulambo – *(Brazil) poor patients in public outpatient clinics (literally rag + beggar)* – бідні бразильські пацієнти у міській лікарні. Переклад відбувається за допомогою експлікації значення.

Фразеологічні евфемізми, що називають розумові та фізичні вади, при цьому

Рисунок 2, T&T sign

абсолютна більшість відносяться до позначання психічних розладів перекладаються за допомогою експлікації значення: Quad – однокомпонентна аббревіатура-усічення *пацієнт з тетраплегією* – пацієнт з паралічем чотирьох кінцівок – *quadraplegic*, O sign, Q sign – двокомпонентна аббревіатура *признак O* – *коматозний пацієнт з відкритим ртом*, UTI – *Urinary Tract Infection*; Tattoo Titre/T&T Sign – *indication of patient insanity: more than 5 tattoos indicates likely crazy person* – ознака божевілля пацієнта: більше 5

татуювань вказує на те, що ймовірно, це божевільна людина.

Фразеологічні евфемізми, що позначають стан або дію у фізіології, у тому числі позначання нагої людини. Багатокомпонентні аббревіатури PRATFO – багатокомпонентний евфемізм розшифровка якого означає *Patient Reassured And Told to Fuck Off* – така аббревіатура позначає ситуацію, коли пацієнт заходячи до ER – *emergency room* поводить себе більш істерично, ніж як хворий, тоді лікар запевняє його у тому, що він здоровий і просить піти. Але такий евфемізм призвів до судового процесу, лікар повинен був пояснити у суді розшифровку зведення до пацієнта. *BMC* – *Внутрішній спіраль, OB/GYN* – *actually means Obstetric/Gynaecology, rumored to mean “Oh Boy-Got You Naked”* – *тепер ти без одягу*. Переклад відбувається за допомогою експлікації значення.

Фразеологічні евфемізми, що відносяться до сексуальної сфери: двокомпонентні *BC* – *birth control* – контроль народжуваності; *VB* – *vaginal bleeding* – вагінальна кровотеча; *VH* – *vaginal hysterectomy, hallucination* – вагінальна гістеректомія, галюцинація; *VIP* – *voluntary interruption of pregnancy* – добровільне переривання вагітності, така медична аббревіатура використовується в українській мові, зберігаючи автентичну наз *MESA* – *Аспірація сперматозоїдів з придатка яєчника* – багатокомпонентні аббревіатури *STD* – *sexually transmitted disease* – хвороба, що переноситься статевим шляхом, венеричне захворювання, *OCP* – *oral contraceptive pill* – оральні контрацептиви. *3P's* – *Pill, Permissiveness and Promiscuity (relates to female patients with sexually transmitted disease)* – пігулка, всюдозволеність і розбещеність (пов'язані з пацієнтками з венеричними захворюваннями); *4H* – *Haemophilic, Hispanic, Homosexual, Heroin addict* – хворий на гемофілію, латиноамериканець, гомосексуал, наркоман; *MIDI* – *myocardial infarction during intercourse (heart attack during sex)* – інфаркт міокарда під час статевого акту (серцевий напад під час сексу). Описовий переклад – єдине рішення для позначення таких аббревіатур, які не мають еквівалента в українській мові. Компоненти кластерів аббревіації подаємо у вигляді таблиці:

Таблиця 2

Компоненти кластерів

Двокомпонентні	Трикомпонентні	Чотирикомпонентні	П'ятикомпонентні	Шестикомпонентні
1458	3138	882	216	78
Всього: 5772				

Таким чином, можемо зробити висновок, що процес табування відбувається за допомогою новоутворених одиниць евфемізмів та деевфемізмів і дисфемізмів – одиниць протилежних за значенням – “слово табу, замість якого використовується евфемізм” [7]. Можемо прокоментувати неоднорідність прагматики аббревіатури та складність цього поняття, переклад таких одиниць може відбуватися за допомогою експлікації значення. Важливим аспектом у поясненні цих термінів, що зустрічаються у ранніх лінгвістичних словниках є згадка про евфемізми у самій словниковій статті. Продовжуючи наше дослідження необхідно сказати, що табування має дещо спільні характерні риси з евфемізмами. Багатокомпонентні *SIG* – *Stroppy, ignorant girl* – незговірлива, неосвічена дівчина; *TUBE* – *totally unnecessary breast exam* – абсолютно непотрібне обстеження грудей; *FUBAR* – *Fucked up beyond all repair – a patient who is so sick or trauma-injured that they are beyond help, terminal, i.e., the guy who tried to commit suicide with a shotgun, but only blew off half his head and was still breathing when the paramedics arrived* – настільки поранений, що лікування неможливе, у цієї аббревіатури існує ще одне трактування *Fucked Up Beyond All Recognition* – безнадійно зіпсований, той, що прийшов у абсолютну непридатність. Такі деевфемізми найчастіше перекладаються за допомогою експлікації значення, опису, подається розшифровка на мові оригіналу. *Dysphemism* в англійській мові рівнозначний деевфемізму в українській.

У нашому дослідженні розглядаємо абрєвіатури-табу, як окрему групу, в яку входять евфемізми. Соціальні норми та морально-етичні принципи – причина виникнення евфемізмів, які, з одного боку, не мають нічого спільного з табу, а з іншого для заміни табу-слів потрібні інші слова – евфемізми. Якщо подібне використання стає нормативним, виникає евфемізм. З плином часу евфемізм може отримати статус табу і бути замінений іншою, більш “пристойною” мовною одиницею [1, с. 137]. **Табу** найчастіше виступають жаргонізмами та їх переклад відбувається за допомогою експлікації значення або транслітерації вихідного терміна. Зустрічаються жаргонізми з використанням нецензурної лексики, тому переклад повинен бути політкоректним і на допомогу приходять евфемізм-замінники. **Евфемізми** – фразеосемантичні групи, що позначають смерть і пов’язані із нею явища, соціальне зло, злочини, людські пороки, насамперед, пияцтво, евфемізми, що позначають бідність, важке матеріальне становище, фразеологічні евфемізми, що називають розумові та фізичні вади, фразеологічні евфемізми, що позначають стан або дію у фізіології, у тому числі позначання нагої людини, фразеологічні евфемізми, що відносяться до сексуальної сфери потребують описового перекладу, експлікації значення окремих компонентів. Перспективи подальших розвідок у цьому напрямі, ми вбачаємо у дослідженні способів систематизації знань про абрєвіатури структурних типів у межах мнемонічних абрєвіатур та створення комплексного підходу до вивчення одиниць конденсації для змістовної їх передачі при трансформації з однієї мови у іншу.

Література

- Арсентьева Е. Ф. Особенности создания расширенной фразеологической метафоры в свете когнитивной теории [Электронный ресурс] / Е. Ф. Арсентьева, Е. Ю. Семущина // БелГу. – 2013. – Режим доступа до ресурсу: http://kpfu.ru/staff_files/F170921091/belgorod.2013.pdf.
- Ахманова О. С. Словарь лингвистических терминов / Ольга Сергеевна Ахманова. – Москва : Сов. Энциклопедия, 1966. – 608 с.
- Вартаньян Э. А. Путешествие в слово / Э. А. Вартаньян. – М. : Просвещение, 1982. – 387 с.
- Ельцов К. А. Стратегия перевода аббревиатур : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філ. наук : спец. 10.02.19 “Теория языка” / Ельцов Кирилл Александрович – Москва, 2005. – 299 с.
- Снікєєва С. М. Система словотвору сучасної англійської мови: синергетичний аспект (на матеріалі новостворень кінця хх – початку ххі століть) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04 “Германські мови” / С. М. Снікєєва.– Київ, 2011. – 36 с.
- Зубова Л. Ю. Английские медицинские аббревиатуры как часть профессиональной языковой картины мира: на фоне их русских и французских аналогов: дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04 / Людмила Юрьевна Зубова. – Воронеж, 2009. – 244 с.
- Кожємякина В. А. и др. Словарь социолингвистических терминов [Электронный ресурс] / В. А. Кожємякина, Н. Г. Колесник, Т. Б. Крючкова. – М. : ИЯРАН, 2006. – 312 с. – Режим доступа : <http://voluntary.ru/dictionary/981/word/disfemizm-defemizm-kakofemizm>
- Хуснуллина Ю. А. Экспрессивная функция дезаббревиации в компьютерной терминологии [Электронный ресурс] / Юлия Арсеновна Хуснуллина. – Режим доступа : http://teoria-practica.ru/rus/files/arhiv_zhurnala/2012/1/filologuya/husnullina.pdf
- Berman Jules J. A Long Review of Short Terms Archives of Pathology and Laboratory Medicine [Online] / Jules J. Berman. – 2004. – Access Mode: <http://www.julesberman.info/abb1.htm>.
- New Oxford Thesaurus of English 2000 / [ed. Patrick Hanks]. – Oxford : Oxford University Press, 2000. – 1087 p.
- The Sunday Times [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.thesundaytimes.co.uk/sto/newsreview/winnersdinners/article569729.ece>.
- The Guardian [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.guardian.co.uk/film/filmblog/2013/mar/21/tobruk-reel-history>].

УДК: 81'25:821.111:82-31

РЕБРІЙ І. М.

(Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба)

УКРАЇНСЬКОМОВНЕ ВІДТВОРЕННЯ АРТЛАНГУ НАДСАТ У СВІТЛІ ТЕОРІЇ ПЕРЕКЛАДАЦЬКИХ КОНТЕКСТІВ

Статтю присвячено аналізу особливостей перекладацького відтворення українською мовою артлангу надсат з роману Е. Берджесса «Механічний апельсин» з позицій теорії перекладацьких контекстів. Висвітлено значення перекладацького засвоєння нелінгвістичних контекстів (культурного, ситуативного, особистісного тощо), які виконують роль фонових знань, що забезпечують повноту та повноцінність перекладу. Водночас лінгвістичний контекст, довжина якого варіюється від фонєми до твору цілком уможливує адекватну інтерпретацію артлангізмів за рахунок залучення закладеної в ньому експліцитної та імпліцитної інформації.

Ключові слова: артланг, контекст, надсат, переклад.